

 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

The
Economist

ΙΟΥΛΙΟΣ / ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2010
Τεύχος 78

Με την ευγενική
υποστήριξη του:

The Economist
For want of a drink
(22/5/10)

Γράφει ο John Grimond

9-40

Στη λογική του αλόγιστου

Ο εκρηκτικός συνδυασμός της παγκόσμιας αύξησης του πληθυσμού, της οικονομικής μεγέθυνσης στον αναπτυσσόμενο κόσμο και της κλιματικής αλλαγής πρόκειται να δημιουργήσουν σημαντικές προκλήσεις στη διαθεσιμότητα του νερού παγκοσμίως. Και μπορεί ο δυτικός κόσμος να μην κινδυνεύει άμεσα από έλλειψη πόσιμου νερού ή από υποβόσκουσες διαμάχες, όμως το νερό κρύβει μία εξίσου σοβαρή απειλή: την εξάρτηση της οικονομίας μας από αυτό.

Αλεξάνδρα Σαρμά

6-7

Θεσμική θωράκιση με μέτρα!

42

Ανδρέας Ανδρεαδάκης

Το στοίχημα της αυτοδιοίκησης

43

Θανάσης Κανταρτζής

Δεν αρκούν οι προσδοκίες από τον... ουρανό

44

Γιάννης Μίχας

Οι ΔΕΥΑ σε σταυροδρόμι

45

Μιχάλης Ταμήλος

Ζητείται λύση...

46

Αλέκος Βούλγαρης

Ολοκληρωμένες προσεγγίσεις τώρα!

47

Μανόλης Αλεξάκης

**Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ**

**The
Economist**

Ιούλιος/Αύγουστος 2010 - Τεύχος 78

Η έκδοση διανέμεται δωρεάν μαζί με την εφημερίδα «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Το περιβάλλον στο επίκεντρο	48
Νικόλαος Μπάρδος	
Η ευαίσθητη διαχείριση της ζήτησης και προσφοράς	49
Νίκος Παπαδάκης	
Η πολιτική μας για το νερό χάνει... νερά!	50
Θεοδότα Νάντου	
Κλίμα σπατάλης	51
Δημήτρης Κομματάς	
Ανοίγοντας «υδάτινους δρόμους»	52
Δημήτρης Κούτρας	
Προσέγγιση τριπλής έλικας	53
Ευάγγελος Γ. Παπαδάκης	
Τα απαραίτητα πρώτα βήματα	54-55
Δημήτρης Δερματάς	
Πώς θα... «ξεδιψάσουν» τα νησιά;	56-57
Γιώργος Παπαδάκης	
Eva success story	58
Μανταλένα Γερασίμου	
Οι πόλεις που «κέρδισαν»...	60
Χρήστος Τσαπακίδης	
Ενας κλάδος σε άνοδο	61
Νίκος Χήτος	

Τα «μισογεμάτα» στα σκουπίδια	66
Σίμος Βερβερίδης	

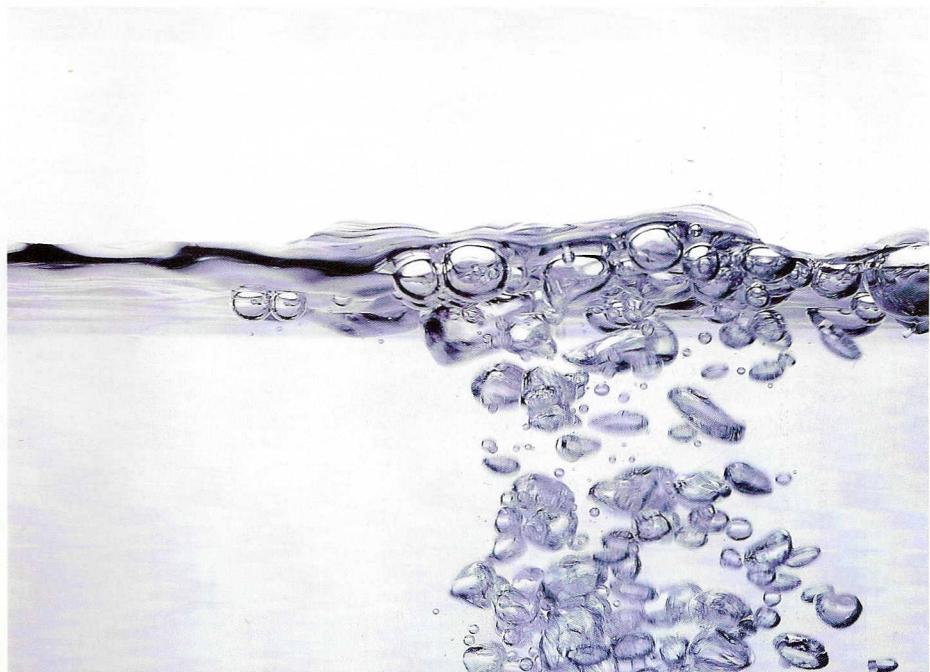
Στο πλαίσιο ανάπτυξης του Περιφερειακού Πόλου Καινοτομίας Δυτικής Ελλάδας διαπιστώθηκε ότι η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕ) διαθέτει σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος, ιδιαίτερα στον τομέα των τεχνολογιών διαχείρισης, επεξεργασίας και αξιοποίησης νερού και υγρών αποβλήτων. Ο τομέας αυτός υποστηρίχθηκε με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί στην ΠΔΕ το πρώτο καινοτόμο cluster στη διαχείριση των υδάτινων πόρων, το WaterTech cluster (βλ. [www.innopolewest.gr](http://innopolewest.gr)).

Η αρχική του σύνθεση έγινε με ισότιμη συμμετοχή τριών μερών: επιχειρήσεων, ερευνητικών φορέων και περιφερειακών - διοικητικών δομών (triple-helix innovation model), με οδηγούσα δύναμη την έρευνα και την καινοτομία (research-driven cluster).

Τα clusters είναι ένας πολύ δημοφιλής όρος. Διαδόθηκε ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια κυρίως από την ακαδημαϊκή και συμβουλευτική εργασία και τα δημοσιεύματα του Michael Porter, σύμφωνα με τον οποίο, «cluster είναι μια γεωγραφικά κοντινή ομάδα αλληλοσυνδεόμενων επιχειρήσεων και σχετιζόμενων θεσμών σε ένα συγκεκριμένο πεδίο, που συνδέονται με συγγενικότητες και συμπληρωματικότητες».

Στη συνέχεια, λόγω του εύλοπτου τρόπου της παρουσίασης, απέκτησε απόχκοση τόσο στον επιχειρηματικό κόσμο παγκοσμίως, αλλά και σε φορείς και διαμορφωτές πολιτικής, ιδίως σε περιφερειακό επίπεδο. Τα πορτεριανά clusters είναι ένα μοντέλο-γενικευση των σχέσεων μεταξύ των επιχειρήσεων και του περιβάλλοντός τους, και εύκολα αυτό μπορεί να μεταφερθεί και να εφαρμοστεί πέρα από τις, κατά γενική ομολογία επιτυχημένες, βιομηχανικές περιοχές, εφόσον βέβαια συντρέχουν ικανές προϋποθέσεις, όπως υγιές μακροοικονομικό περιβάλλον, κατάρτιση και έρευνα, εμπιστοσύνη κτλ.

Το WaterTech cluster της ΠΔΕ στηρίζεται στις νεότερες αντιλήψεις ότι τα clusters πρέπει να οδηγούνται από την έρευνα, γιατί έτσι επιπρέζουν την ανταγωνιστικότητα, κυρίως με το να αυξάνουν τη δυναμικότητα για καινοτομία και με το να κινητοποιούν τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων (spin-offs).

Προσέγγιση τριπλής έλικας

Του Ευάγγελου Γ. Παπαδάκη*

Εκοντας ως άμεση προτεραιότητα τη διεθνοποίηση, συμμετέχει ήδη σε δίκτυα και έργα του 7ου ΠΠ της ΕΕ, όπως τα ακόλουθα:

- Έργο: STInno - Sustainable Innovations and Treatment in Industrial Waste Water Clusters (www.stinno.eu).
- Έργο: SWAM - Increasing the regional competitiveness and economic growth through the RTD&I on sustainable water management (www.swam-project.eu).

Ιδιαίτερη μνεία αξίζει να γίνει στο έργο SWAM. Οι περισσότερες περιφέρειες της Μεσογείου, με ημιάνυδρα κλίματα, έχουν ιστορικά υποφέρει από έλλειψη νερού. Αυτό οδήγησε στη δημιουργία μιας ισχυρής κουλτούρας αναφορικά με την αποτελεσματική χρήση του νερού και την ανάπτυξη πολιτικής και καινοτόμων τεχνικών που σχετίζονται με τη βιώσιμη διαχείριση. Ορισμένες περιφέρειες της Μεσογείου έχουν αναπτύξει μάλιστα ικανά ερευνητικά clusters που εστιάζουν στη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, και που αφιερώνουν σημαντικούς πόρους στην έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (Ε&ΤΑ) στο συγκεκριμένο πεδίο.

Το έργο SWAM σκοπεύει να δημιουργήσει προϋποθέσεις για την περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας σε παγκόσμια κλίμακα των περιφερειών που συμμετέχουν σε αυτό, της Μούρθια (Ισπανία), της Γαλιλαίας (Ισραήλ) και της Δυτικής Ελλάδας, καθώς πρόκειται για περιφέρειες με μεγάλες δυνατότητες στον τομέα των τεχνολογιών υδάτων. Κεντρικός στόχος του έργου είναι να δημιουρ-

γηθεί μια κοινή πλατφόρμα διαλόγου και ένα Κοινό Σχέδιο Δράσης μεταξύ των τριών WaterTech clusters. Με αυτόν τον τρόπο θα μεγιστοποιηθεί η ικανότητά τους για καλύτερες Ε&ΤΑ σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και η δημιουργία πρωτοποριακής αγοράς στον τομέα της τεχνολογίας υδάτων.

Πρόσφατα (7 & 8 Ιουλίου 2010) πραγματοποιήθηκε στο Επιστημονικό Πάρκο Πατρών διημερίδα στο πλαίσιο του έργου SWAM. Κηρύχτησαν την έναρξη των εργασιών, ο ειδικός γραμματέας Υδάτων του ΥΠΕΚΑ, καθηγητής Ανδρέας Ανδρεαδάκης, μεταξύ άλλων επεσήμανε ότι βασική αδυναμία στην Ελλάδα είναι η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων φορέων, του ιδιωτικού τομέα και των φορέων παραγωγής γνώσης, έρευνας και τεχνολογίας, με αποτέλεσμα να υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία στον τομέα του νερού που δεν είναι γνωστή στους υπόλοιπους φορείς. Ακριβώς αυτήν την αδυναμία προσπαθεί να άρει το νέο WaterTech cluster.

Αξίζει τέλος να αναφερθούμε στα ερευνητικά θέματα αιχμής που συζητήθηκαν για άμεση συνεργασία και είναι στον τομέα διαχείρισης και επαναχρησιμοποίησης υγρών αστικών αποβλήτων, η πιο αποτελεσματική απομάκρυνση των θρεπτικών (N, P), καθώς και η τύχη και η επίδραση των ξενοβιοτικών, ενώ στα βιομηχανικά απόβλητα η αποτελεσματική αντιμετώπιση τόσο των μη βιοαποικοδομήσιμων, όσο και των αγροτοβιομηχανικών αποβλήτων, και στον τομέα της αποτελεσματικής ύδρευσης και άρδευσης, η ευρεία ενσωμάτωση συστημάτων πληροφορικής.

*Ο κ. Ευάγγελος Γ. Παπαδάκης είναι αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος & Φυσικών Πόρων του Πανεπιστημίου Δυτικής Ελλάδας και συντονιστής του WaterTech cluster Δυτικής Ελλάδας.